

**Statistikdokumentation for
Kvægbestanden 2017**

1 Indledning

Formålet med denne statistik er at belyse kvægbestanden i Danmark. Statistikken anvendes bl.a. til prognoser over kommende slagtninger af kvæg. Kvægbestanden har været opgjort efter forskellige metoder siden 1946, men er i sin nuværende form sammenlignelig fra 2008 og frem.

2 Indhold

Statistikken er en kvartalsvis opgørelse af det totale antal kvæg i Danmark, i grupperne tyre og stude, kvier samt køer af forskellig art, baseret på oplysninger fra Kvægdatabasen samt fra det Centrale HusdyrbrugsRegister (CHR), hvor alt kvæg skal være registreret. Kvægbestanden opdeles geografisk efter regioner og landsdele.

2.1 Indholdsbeskrivelse

Kvægbestanden er en opgørelse over det totale antal kvæg i Danmark. Statistikken opgøres den sidste dag i hvert kvartal baseret på oplysninger fra det Centrale HusdyrbrugsRegister (CHR) og Kvægdatabasen, hvor alt kvæg er registreret på individniveau. Antallet af kvæg er opgjort på hoved- og undergrupper af kvæg, hvor hovedgrupperne er: Tyre og stude, Kvier samt Køer. Endvidere inddeles statistikken geografisk efter regioner samt særlige landbrugslandsdele.

2.2 Grupperinger og klassifikationer

Kvægbestanden inddeles i følgende tre hovedgrupper; Tyre og stude, Kvier samt Køer. Derudover inddeles kvægbestanden efter køn i han- og hundryr. Hovedgrupperne inddeles i følgende undergrupper:

Tyre og stude

- Tyre- og studekalve, under 1/2 år
- Tyre- og studekalve, 1/2-1 år
- Tyre- og studekalve i alt
- Tyre- og stude, 1-2 år
- Tyre- og stude, 2 år og derover
- Tyre- og stude i alt

Kvier

- Kviekalve, under 1/2 år
- Kviekalve, 1/2-1 år
- Kviekalve i alt
- Kvier, 1-2 år drægtige
- Kvier, 1-2 år i alt
- Kvier, 2 år og over, drægtige
- Kvier, 2 år og over, i alt
- Kvier i alt

Køer

- Malkekøer
- Ammekøer

Derudover inddeles alle data geografisk på regioner og landsdele:

- Region Hovedstaden (Landsdel København og Nordsjælland samt Landsdel Bornholm)
- Region Sjælland
- Region Syddanmark (Landsdel Fyn og Landsdel Sydjylland)
- Region Midtjylland (Landsdel Østjylland og Landsdel Vestjylland)
- Region Nordjylland

Hvor regioner er opdelt på særlige landbrugslandsdele (underopdelinger af regioner). Det er valgt at vise resultater for landsdelene *København by*, *København omegn* og *Nordsjælland* under ét, som *København* og *Nordsjælland*, samt for landsdelene *Østsjælland* og *Vestsjælland* under ét, hvilket er sammenfaldende med *Region Sjælland*. *Region Nordjylland* er ikke opdelt i landsdele.

2.3 Sektordækning

Landbrugssektoren.

2.4 Begreber og definitioner

CHR nummer: CHR nummer er det nummer, som en besætning er registreret med i Miljø- og Fødevareministeriets Centrale HusdyrbrugsRegister. Hver enkelt kreatur har sit unikke ID-nummer i CHR.

Det Centrale HusdyrbrugsRegister (CHR): CHR er Fødevarestyrelsens database til registrering af besætninger og husdyr. CHR blev etableret i 1993. På Miljø- og Fødevareministeriets hjemmeside kan læses mere om dette.

Drægtige kvier: Drægtige kvier er kvier der er erklæret drægtige og kvier der er insemineret for mere end 3 måneder siden tællingsdagen.

Kvæg: Kvæg er defineret som hornkvæg. Hornkvæg er tamdyr af arten *Bos taurus* og *Bubalus bubalis*, herunder hybrider såsom Beefalo.

Kvægdatabase: Kvægdatabase er en central database over kvæg der rummer data, som indberettes af kvægbrugerne eller overføres fra blandt andre bl.a. Kvægavlsforeningerne, mejerier, slagterier, DAKA, øre-mærkefabrikanter og praktiserende dyrlæger.

2.5 Enheder

Enheden er antal dyr/kvæg.

2.6 Population

Statistikken dækker alt kvæg i Danmark.

2.7 Geografisk dækning

Danmark.

2.8 Tidsperiode

Statistikken dækker tidsperioden fra første kvartal 2008 (31. marts 2008) og frem. Ældre tidsserier beskrives under *Sammenlignelighed over tid*.

2.9 Basisperiode

Ikke relevant for denne statistik.

2.10 Måleenhed

Måleenheden er antal kvæg.

2.11 Referencetid

Tællingsdagen er den sidste dag i kvartalet, dvs. 31. marts, 30. juni, 30. september og 31. december.

2.12 Hyppighed

Kvartalsvis.

2.13 Indsamlingshjemmel og EU regulering

Der er hjemmel til at indhente oplysningerne i medfør af lov om Danmarks Statistik § 8.

Statistikken falder ind under Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) Nr. 1165/2008 af den 19. november 2008 om statistikker om husdyrbestande og kødproduktion.

2.14 Indberetningsbyrde

Kvægbestanden er baseret på administrative registre. Der er derfor ingen direkte indberetningsbyrde i forbindelse med opgørelsen af denne statistik. Data administreres af Miljø- og Fødevareministeriet og SEGES.

2.15 Øvrige oplysninger

Kvægbestanden har været reguleret af de årlige mælkekvoter indtil foråret 2015. For at stabilisere og regulere markedet for mejeriprodukter inden for EU, har der i perioden fra 1984 og indtil 1. april 2015 været gennemført årlige mælkekvoter. For hvert medlemsland blev fastsat en produktionsmængde, for hvilken der blev garanteret en rentabel salgspris. For yderligere produktion blev opkrævet en afgift (superafgift) af en sådan størrelse, at denne produktion blev urentabel.

3 Statistisk behandling

Data til opgørelse af kvægbestanden indsamles kvartalsvist fra to registre: Det Centrale HusdyrbrugsRegister (CHR) og kvægdatabase. I CHR er hvert enkelt dyr registreret med et individnummer, fødselsdato og køn mv. Disse data kobles med oplysninger fra Kvægdatabase for hvorvidt kvierne er drægtige eller ej. Når alle registerdata er valideret, grupperes de efter type, alder og geografi mv.

3.1 Kilder

Data indsamles fra to kilder:

- Det Centrale HusdyrbrugsRegister (CHR), der administreres af Miljø- og Fødevareministeriet
- Kvægdatabasen, som ejes af SEGES.

Det Centrale HusdyrbrugsRegister (CHR) har flere anvendelsesformål, hvor det primære formål er veterinært, bl.a. til hjælp ved sundhedsprogrammer. Derfor er kontrollen med oplysningerne i registret højt. I registret har hvert enkelt dyr et unikt individ nummer (CKR-nummer), som består af besætnings nummer og individ nummer indenfor besætningen. Registret indeholder oplysninger om bl.a. fødselsdag, køn og brugsart fx malkekvæghold og kødkvæghold.

Registret bliver opdateret løbende af kvægbrugeren via Kvægdatabasen om til- og afgang af dyr, samt med oplysninger om leverandører og aftagere af kvæg. Endvidere bliver afgang af slagtedyr verificeret af slagterierne og de selvdøde dyr af destruktionsanstalterne. Der kan læses mere om CHR på [Miljø- og Fødevareministeriets hjemmeside](#) .

Kvægdatabasen er et stort system, som i overvejende grad betjener kvægbrugere med henblik på opnåelse af god drift. Normalt indberettes der til Kvægdatabasen, hvorfra relevante oplysninger sendes til CHR, dvs. kvægdatabasen opdaterer CHR. Fra kvægdatabasen fås oplysninger om kvienes alder og drægtighed. En kvie defineres som drægtig, når hun er erklæret drægtig eller hun er insemineret for mere end 3 måneder siden.

3.2 Indsamlingshyppighed

Data indsamles hvert kvartal.

3.3 Indsamlingsmetode

Data til denne statistik indsamles direkte fra administrative registre.

3.4 Datavalidering

I forbindelse med modtagelsen af data fra CHR modtages også en opgørelse af antal: tyre og stude samt kvier fordelt på alder, malkekøer, ammekøer, køer i alt, og endelig kvæg i alt. Efter databehandlingen (se evt. næste afsnit) kontrolleres de opgjorte tal med denne opgørelse. Kvartalets tal sammenlignes også med data fra seneste opgørelse samt samme tidspunkt året før.

3.5 Databehandling

For hvert CHR-nr. i CHR-registret optælles antallet af dyr fordelt på de forskellige hoved- og aldersgrupper (se 2.2 Grupperinger og klassifikationer). Hovedgrupperne: Tyre og Stude, Kvier samt Køer, som opdeles i Malkekøer og Ammekøer. Tyre og Stude samt Kvier fordeles derudover i aldersgrupper.

Oplysninger om kvierne er drægtige eller ej, hentes fra Kvægdatabasen. En drægtig kvie er defineret som en kvie, der i Kvægdatabasen er registret som: Er erklæret drægtige eller Insemineret for mere end 3 måneder siden tællingsdagen. På baggrund af disse oplysninger, beregnes for hvert CHR-nr. procent drægtige kvier for Kvier 1-2 år og procent drægtige Kvier 2 år og over. De beregnede procent drægtige kvier for Kvier 1-2 år og Kvier 2 år og over, anvendes for hvert enkelt CHR-nr. i CHR-registret. Alt opdeles derudover geografisk på Regioner og Landsdele.

3.6 Korrektion

Der laves ikke korrektioner af data udover hvad der allerede er beskrevet under datavalidering og databehandling.

4 Relevans

Opgørelsen anvendes af landbrugets organisationer, Miljø- og Fødevarerministeriet samt EU, som grundlag for udarbejdelse af prognoser for slagtninger af kvæg. Antallet af kvæg anvendes ligeledes i forbindelse med forskellige økonomiske og miljømæssige opgørelser og analyser. Der er ikke lavet nogen undersøgelse af brugernes tilfredshed, men hovedindtrykket er, at de fleste brugere er tilfredse med statistikken.

4.1 Brugerbehov

Opgørelsen af kvægbestanden er af stor interesse for landbrugets organisationer som fx Landbrug & Fødevarer, slagtervirksomheder, Miljø- og Fødevarerministeriet, EU, forsknings- og uddannelsesinstitutioner, samt interesserede borgere i bred almindelighed. Kvægbestanden danner bl.a. grundlag for udarbejdelse af prognoser for slagtninger af kvæg. Antallet af kvæg anvendes ligeledes i forbindelse med forskellige økonomiske og miljømæssige opgørelser og analyser.

4.2 Brugertilfredshed

Der er ikke lavet nogen undersøgelse af brugernes tilfredshed, men hovedindtrykket er, at de fleste brugere er tilfredse med statistikken.

4.3 Fuldstændighed af data

Alt offentliggøres. Statistikken lever op til kravene i EU-forordningen 1165/2008. Danmark Statistik leverer hvert halve år nogle særlige aggregering af data til Eurostat.

5 Præcision og pålidelighed

Oplysningerne der danner grundlaget for statistikken stammer fra registrer, hvor det er lovpligtigt at alt kvæg skal være registreret. Derfor antages det, at statistikken giver et nær præcist billede af den samlede lovlige kvægbestand, og at data derfor er et pålideligt grundlag for at udarbejde prognoser og analyser. Det største usikkerhedsmoment er opdateringen af registrene, samt kvaliteten af de data, der anvendes til at afgøre hvorvidt kvierne er drægtige eller ej. Der er usikkerhed forbundet med, hvornår kvier, der går sammen med en foldtyr, bliver registreret drægtig i registret.

5.1 Samlet præcision

Data til opgørelse af kvægbestanden stammer fra registre, hvor det er lovpligtigt at alt kvæg skal være registreret. Der er derfor god grund til at antage, at statistikken er meget præcis i forhold til at måle den samlede lovlige kvægbestand. Kvæg der holdes ulovligt indgår ikke i statistikken, hvilket ikke forventes af have nogen betydelig effekt på resultatet.

5.2 Stikprøveusikkerhed

Statistikken er en totalopgørelse af antal kvæg baseret på data fra administrative registre. Der er derfor ingen stikprøveusikkerhed.

5.3 Anden usikkerhed

Det største usikkerhedsmoment for denne statistik bunder i opdateringen af de administrative registre som ligger til grund for opgørelsen.

5.4 Kvalitetsstyring

Danmarks Statistik følger anbefalinger vedrørende organisering og styring af kvalitet, der er givet i Adfærdskodeks for europæiske statistikker (Code of Practice, CoP) og den tilhørende implementeringsmodel Quality Assurance Framework (QAF). Læs mere om disse på [Adfærdskodeks for europæiske statistikker](#). Der er etableret en arbejdsgruppe for kvalitet og en central kvalitetssikringsfunktion, der løbende gennemfører tjek af produkter og processer.

5.5 Kvalitetssikring

Danmarks Statistik følger principperne i Adfærdskodeks for europæiske statistikker (Code of Practice, CoP) og bruger den tilhørende implementeringsmodel Quality Assurance Framework (QAF) ved implementeringen af disse principper. Dette indebærer løbende decentrale og centrale tjek af produkter og processer på baggrund af dokumentation, der følger internationale standarder. Den centrale kvalitetssikringsfunktion rapporterer til arbejdsgruppen for Kvalitet. Rapporteringen indeholder blandt andet forslag til forbedringer, som vurderes, beslutes og implementeres.

5.6 Kvalitetsvurdering

Statistikken over kvægbestanden er en total opgørelse, baseret på administrative registre, hvor det er lovpligtigt, at alt kvæg skal være registreret. Det må derfor antages, at det data der anvendes til at producere statistikken er retvisende og gennemarbejdet. Det vurderes på den baggrund, at statistikken danner et pålideligt grundlag for anvendelse af tallene og for udarbejdelse af prognoser og analyser.

5.7 Revisionspolitik

Danmarks Statistik foretager revisioner i offentliggjorte tal i overensstemmelse med [Danmarks Statistiks revisionspolitik](#). De fælles procedurer og principper i revisionspolitikken er for nogle statistikker suppleret med en specifik revisionspraksis.

5.8 Praksis for revisioner

Der offentliggøres kun endelige tal.

6 Aktualitet og punktlighed

Statistikken offentliggøres kvartalsvis, ca. tre uger efter den sidste dag i referencekvartalet. Statistikken offentliggøres uden forsinkelser i forhold til planlagte udgivelsestider.

6.1 Udgivelsestid for foreløbige og endelige tal

Statistikken udkommer kvartalsvis, ca. tre uger efter tællingsdagen, som er den sidste dag i kvartalet, dvs. 31. marts, 30. juni, 30. september og 31. december. Der offentliggøres kun endelige tal.

6.2 Publikationspunktlighed

Statistikken offentliggøres uden forsinkelser i forhold til det forud annoncerede udgivelsestidspunkt i udgivelseskalenderen.

7 Sammenlignelighed

Statistikken er i sin nuværende form, fuldt ud sammenlignelig fra og med første kvartal 2008. Der er derudover meget høj sammenlignelighed med tidligere opgørelser af kvægbestanden. Dertil er der stor sammenlignelighed med Landbrugs- og gartneritællingen, som medtager alle bedrifter på mindst 5 hektar. Da statistikken er forordningsbestemt, er der også høj grad af sammenlignelighed med andre EU-lande, der leverer tilsvarende statistikker til Eurostat.

7.1 International sammenlignelighed

Data for samtlige EU-lande kan findes på [Eurostats hjemmeside](#). Alle EU-lande er underlagt samme forordning, således at statistikkerne produceres efter fælles retningslinjer og principper. Danmark Statistik leverer hvert halve år nogle særlige aggregeringer af data til Eurostat, som ikke offentliggøres nationalt.

7.2 Sammenlignelighed over tid

Kvægbestanden har været opgjort for hele landet siden 1946 efter forskellige opgørelsesmetoder, men er i sin nuværende form fuldt ud sammenlignelig fra og med første kvartal 2008.

Før 2008 blev den samlede kvægbestand estimeret ved at koble identifikationsnumre fra kvægregistre med det landbrugsstatistiske registersystem og de matchende bedrifter ratioestimeret med basis i landbrugets tællingsregister. Hver bedrift har en opregningskoefficient, der er skabt i forbindelse med stratificering og udvælgelse af stikprøven til landbrugs- og gartneritællingen.

Ved beregningen af de mellemliggende kvægbestande, mellem de årlige landbrugs- og gartneritællinger, anvendes som udgangspunkt de oplyste CHR-numre for landbrugs- og gartneritællingen. Hvis numrene umiddelbart genfindes i CHR-registret på tællingsdagen, er kvægbestanden kendt. Hvis CHR-nummeret fra landbrugs- og gartneritællingen ikke genfindes, antages besætningen at være ophørt og medtages med nul. Kvægbestanden på de nytillkomne besætninger, fra CHR-udtrækket ved landbrugs- og gartneritællingen til det aktuelle opgørelsestidspunkt, inddrages som en forøgelse af kvægbestanden for den matchende del af besætningerne.

I 2003 blev drægtige kvier udvidet til at omfatte. Kvier, der er erklæret drægtige, Kvier, der er insemineret indenfor tre måneder og Kvier, der er insemineret for mere end tre måneder siden.

I 2000 gik statistikken fra at være skemabaseret til at anvende administrative registre. I den forbindelse viste det sig, at andelen af Drægtige kvier i forhold til Kvier i alt var væsentlig forskellig fra tidligere. Årsagen til den store forskel var forskellige definitioner af drægtige kvier mellem den skemabaserede opgørelse og den registerbaserede. For den skemabaserede var drægtige kvier defineret som; ”alle kvier, der var løbet eller insemineret”, mens at i Kvægdata-basen omfattede drægtige kvier, de kvier, der efter inseminering er konstateret at være drægtige.

Derudover viste det sig, at sammenligning af dyrenes alder var et forhold hvor der var en tydelig ændring. Handyr og kvier findes i højere grad i de ældre aldersgrupper i CHR. Forklaringerne kan være flere. Hvis kvægavleren ved de tidligere kvægtællinger udfyldte skemaet senere end tællingsdagen, uden at korrigere for hændelser efter tællingsdagen, vil dyrene af den grund være en anelse hyppigere i de yngre aldersgrupper, mens der er en tendens til at dyrene er lidt længere i registret. Disse forhold er ikke væsentlige, når opgørelser efter samme metode sammenlignes.

I 1980 blev kvierne delt i Drægtige og Ikke drægtige. Oplysningen om andelen af drægtige kvier anvendes til prognosebrug. I 1976 blev kalvene aldersopdelt yderligere i halvårsgrupper. I 1974 ændres såvel opgørelsesmetode som tællingsgrupper for at bringe det danske system i overensstemmelse med EF-direktiverne. Tællingsgrupperne blev i den forbindelse udvidet med oplysninger om alder og køerne blev inddelt i Malkekøer og Ammekøer. I 1946 kom statistikken til at omfatte hele landet, mod tidligere kun landkommuner.

7.3 Sammenhæng med anden statistik

Hvert år offentliggøres Landbrugs- og gartneritællingen, hvor antallet af kvæg opgøres på samme niveau som denne statistik. Se statistikbanktabellerne:

- [HDYR1](#): Husdyrbestanden efter areal, enhed og art
- [HDYR2](#): Husdyrbestanden efter enhed og besætningsstørrelse
- [HDYRO7](#): Husdyrbestanden efter område, enhed og art

Forskellen mellem Kvægbestanden og Landbrugs- og gartneritællingen er, at Landbrugs- og gartneritællingen er baseret på en stikprøve over landbrugsbedrifter på mindst 5 hektar eller en produktion mindst svarende hertil, mens Kvægbestanden er en total opgørelse over alt kvæg i Danmark. Se statistikdokumentation for Landbrugs- og gartneritællingen for yderligere information.

7.4 Intern konsistens

Ikke relevant for denne statistik.

8 Tilgængelighed

Statistikken udgives halvårligt i [Nyt fra Danmarks Statistik](#) og offentliggøres kvartalsvist i statistikbanktabellen [KVAEG5](#). Derudover indgår tallene i [Statistisk Årbog](#) og [Statistisk Tiårsoversigt](#). Se mere på emnesiden [Husdyr](#).

8.1 Udgivelseskalender

Udgivelsestidspunktet fremgår af udgivelseskalenderen. Datoen bekræftes i ugerne forinden.

8.2 Udgivelseskalender - adgang

Udgivelseskalenderen kan findes på følgende link: [Udgivelseskalender](#).

8.3 Udgivelsespolitik - brugeroplysning

Statistikker offentliggøres altid kl. 08:00 på dagen, der er annonceret i udgivelseskalender. Ingen uden for Danmarks Statistik ser statistikken før offentliggørelsestidspunktet.

8.4 NYT/Pressemeddelelse

Statistikken offentliggøres halvårligt i [Nyt fra Danmarks Statistik](#) om *Kvægbestanden*.

8.5 Publikationer

Statistikken indgår i [Statistisk Årbog](#) og i [Statistisk Tiårsoversigt](#).

8.6 Statistikbanken

Statistikken offentliggøres i Statistikbanken under emnet [Husdyr](#) i følgende tabeller:

- [KVAEG5](#): Kvægbestanden efter område, art og tid

8.7 Adgang til mikrodata

Der er ikke adgang til de bagvedliggende mikrodata.

8.8 Anden tilgængelighed

Data leveres halvårligt til [Eurostat](#). Her leveres også tal i nogle aggregeringer, der ikke offentliggøres nationalt. Disse tal er tilgængelige i Eurostats statistiske [Database](#) hvor der findes sammenlignelige tal fra samtlige EU-lande.

8.9 Diskretioneringspolitik

[Datafortrolighedspolitik](#) i Danmarks Statistik.

8.10 Diskretionering og databehandling

Statistikken offentliggøres på et detaljeringsniveau, der ikke nødvendiggør diskretionering.

8.11 Reference til metodedokumenter

En beskrivelse af den tidligere anvendte metode fra 2000 til 2010, findes på engelsk i rapporten [Cattle Register - from administrative data to traditional statistics](#) af Mona Larsen, august 2006.

8.12 Dokumentation af kvalitetssikring

Resultater fra vurdering af beskrivelse af produkter og udvalgte processer foreligger i detaljeret form for hver statistik samt summarisk i rapporter til arbejdsgruppen for kvalitet.

9 Administrative oplysninger

Administrativt er statistikken placeret i kontoret Fødevareerhverv. Den statistikansvarlige er Mona Larsen, tlf. 39 17 33 99, e-mail: m.la@dst.dk

9.1 Organisation

Danmarks Statistik

9.2 Kontor, afdeling

Fødevareerhverv, Erhvervsstatistik

9.3 Kontaktpersonens navn

Mona Larsen

9.4 Kontaktpersonens funktion

Statistikansvarlig

9.5 Adresse

Sejrøgade 11, 2100 København Ø

9.6 E-mailadresse

mla@dst.dk

9.7 Telefonnummer

39 17 33 99

9.8 Faxnummer

39 17 39 99